

Sygn. akt VI Ga 180/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Barbara Frankowska (spr.)

Sędziowie: SO Anna Walus – Rząsa

SO Anna Harmata

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2013 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: B. S.

przeciwko: Bankowi (...) S.A. w W. Oddział w L.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Przemyślu
V Wydziału Gospodarczego z dnia 22 kwietnia 2013 r., sygn. akt V GC 318/12

I. oddała apelację,

II. zasądza od powoda B. S. na rzecz pozwanego Banku (...) S.A. w W. Oddział w L. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych)
tytułem kosztów zastępstwa procesowego
w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt VI Ga 180/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 25 września 2013 r.

Powód – B. S. w pierwotnym żądaniu pozwu wniósł
o zasądzenie od pozwanego Banku (...) S.A. w W. Oddział w L. kwoty 500 zł za bezumowne korzystanie w październiku
2012 r. z lokalu o pow. 20 m², należącego do powoda oraz nakazanie wydania przez pozwanego powyższego lokalu,
stanowiącego 1/5 całej powierzchni lokalu, położonego w L. przy ul. (...), jak też nakazanie opróżnienia tego lokalu z
rzeczy należących do pozwanego. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód wyjaśnił, że jest najemcą wyżej opisanego lokalu od 2002 r. i w części tego lokalu, tj.
na pow. 20 m², złożone są rzeczy, których właścicielem jest pozwany. Gdy powód przejmował ten lokal towar już się
tam znajdował. Powód wskazał również, że poprzednio najemcą tego lokalu był jego ojciec M. S. (1), gdzie prowadził
działalność gospodarczą. Towar ten należał do niego, ale w oparciu o umowę kredytową zawartą

z pozwanym i zabezpieczeniem kredytu polegającym na przewłaszczeniu towaru na zabezpieczenie towar ten zabrał pozwany Bank, a jego ojciec zbankrutował. Mimo to pozwany pozostawił ten towar w lokalu powoda i w ten sposób zajmuje sporny lokal bezprawnie.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Pozwany przyznał, że ojciec powoda był kredytobiorcą banku, z którym zawarte zostały umowy przewłaszczenia na zabezpieczenie, w tym ta na którą powołuje się powód w pozwie. Zarzucił natomiast, że z umowy przewłaszczenia wynika, iż sporne rzeczy pozostawiono kredytobiorcy – M. S. (2) w użyczenie (§ 4 umowy), rzeczy te mógł kredytobiorca bezpłatnie używać (§ 5) i ponosił koszty ich utrzymania (§ 8). Pozwany zarzucił także, że nigdy nie przejął przedmiotów zabezpieczenia od kredytobiorcy oraz, że strony procesu nie łączą żaden stosunek prawny. Ponadto zarzucił, że w dniu 26.09.2008 r. wierzytelność pozwanego w stosunku do M. S. (1) – ojca powoda, została przelana na rzecz (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. wraz ze wszystkimi zabezpieczeniami osobistymi i rzeczowymi, o czym zawiadomiono kredytobiorcę. Zatem od września 2008 r. pozwany nie jest wierzycielem M. S. (1).

W odpowiedzi na zarzuty pozwanego powód ostatecznie ograniczył żądanie pozwu do zasądzenia od pozwanego kwoty 500 zł tytułem czynszu za bezumowne korzystanie z lokalu za miesiąc sierpień 2008 r. i wskazał, że z chwilą bankructwa ojca i zaprzestania prowadzenia przez niego działalności handlowej użyczenie towaru utraciło swój cel, jaki przyświecał stronom umowy, a było nim przecież umożliwienie kredytobiorcy obracanie towarem w okresie trwania kredytu.

Pozwany w odpowiedzi na powyższe również wniósł o oddalenie powództwa.

Sąd Rejonowy w Przemyślu wyrokiem z dnia 22 kwietnia 2013 r. oddalił powództwo w zakresie kwoty 500 zł (pkt I wyroku), umorzył postępowanie w pozostałym zakresie (punkt II wyroku) i zasądził od powoda na rzecz pozwanego koszty procesu w łącznej kwocie 77 zł (punkt III wyroku).

Sąd Rejonowy ustalił, że pozwany Bank (...) S.A. Oddział w L., jako kredytodawca w dniu 6.12.2000 r. zawarł z M. S. (1), jako kredytobiorcą umowę kredytu, której zabezpieczeniem było przewłaszczenie rzeczy ruchomych na podstawie umowy przewłaszczenia z tej samej daty.

Powód w dniu 1.01.2006 r. wynajął od S. R. lokal objęty niniejszym sporem za kwotę 2.500 zł miesięcznie.

Pozwany pismem z dnia 20.06.2008 r. wezwał M. S. (1) do spłaty kwoty kredytu i jednocześnie informował o planowanym przelewie wierzytelności na rzecz funduszu sekurytyzacyjnego. Wobec bezskutecznego wezwania do zapłaty pozwany zawiadomił kredytobiorcę o przelewie wierzytelności na rzecz (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W..

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy przyjął, że treść umowy przewłaszczenia zawierała postanowienia dotyczące przechowywania rzeczy ruchomych. Do kosztów tych należy zaliczyć niewątpliwie czynsz najmu za powierzchnię lokalu zajętego za przechowanie rzeczy. Zgodnie z § 8 umowy, to przewłaszczający ponosi koszty utrzymania rzeczy użyczonych oraz koszty amortyzacji i podatków. W tej sytuacji powód może dochodzić ewentualnego wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z części lokalu od przewłaszczającego, tj. M. S. (1), a nie od kredytodawcy, którego wierzytelność została zabezpieczona. Z tych względów powództwo o zapłatę kwoty 500 zł oddalono, co do pozostałego roszczenia postępowanie umorzono na podst. art. 355 § 1 kpc i o kosztach postępowania orzeczono na mocy 98 i 99 kpc.

Powód w apelacji od powyższego wyroku zaskarżył rozstrzygnięcie w punkcie I i III zarzucając:

- błąd w ustaleniach faktycznych, który miał wpływ na wynik sprawy polegający na ustaleniu, że zawarta w umowie przewłaszczenia umowa użyczenia, do której odnosi się § 8 była w czasie, za który powód domaga się wynagrodzenia aktualna, gdy tymczasem w wyniku zmian okoliczności jakie zaszły po jej zawarciu (tj. gdy odpadła możliwość korzystania przez biorącego z rzeczy oddanych w użyczenie, co było jedynym kryterium determinującym możliwość oddania rzeczy w użyczenie) umowa ta wygasa i w związku z tym treść § 8 tej umowy utraciła swoje znaczenie,
- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 65 kc poprzez dokonanie błędnej wykładni oświadczeń woli stron złożonej w dniu 6.12.2000 r. polegającej na przyjęciu, z pominięciem kontekstu sytuacyjnego w jakim oświadczenia zostały złożone, że zgodnym zamiarem stron było, na wypadek niespłacenia kredytu, pozostawienie na czas nieokreślony, towaru przewłaszczonego we władaniu biorącego i ponoszenie przez niego kosztów jego utrzymania, podczas gdy z okoliczności, a w szczególności stosunku łączącego strony, tj. umowy użyczenia wynikało, że zgodnie z zamiarem stron biorący w użyczenie ma ponosić koszty utrzymania rzeczy użyczonych w czasie trwania umowy użyczenia i obiektywnie rzecz biorąc, gdy wygasła umowa użyczenia, która była kwintesencją władania przez biorącego rzeczą użyczoną, nie można już było dokonać takiej wykładni oświadczenia woli stron umowy.

Na tej podstawie powód wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uwzględnienie powództwa w zakresie kwoty 500 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu za obie instancje.

W uzasadnieniu apelacji powód rozważając typy umów przewłaszczenia na zabezpieczenie ponownie powołał się na wygaśnięcie umowy użyczenia i utratę § 8 mocy prawnej. Podkreślił, że biorący w użyczenie rzeczy zbankrutował, zaprzestał prowadzenia działalności, co było wiadome dającemu użyczenie, Bank natomiast przystąpił do zaspokajania się z zabezpieczonych hipoteką nieruchomości i w konsekwencji wciąż rosnący dług sprzedał firmie windykacyjnej, zaniechał natomiast decyzji w sprawie przewłaszczonych rzeczy pozostawiając je na pastwę losu w cudzych pomieszczeniach.

Pozwany na rozprawie apelacyjnej wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powoda nie nieuzasadniona, a zarzuty w niej podniesione nie mogą zostać uwzględnione.

Okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy są w zasadzie bezsporne a stanowisko prawne wyrażone przez Sąd Rejonowy jest prawidłowe.

Wszelkie rozważania powoda odnośnie wykładni oświadczeń woli zawartych w umowach zawartych przez pozwanego z jego kredytobiorcą M. S. (2) w dniu 6 grudnia 2000r. i okoliczności, które w ocenie powoda doprowadziły do wygaśnięcia umowy użyczenia, mieszczącej się

w umowie przewłaszczenia rzeczy, nie mogą w niniejszym procesie zostać uwzględnione. Powód nie jest stroną umowy kredytowej i powiązanej z nią umowy przewłaszczenia i dlatego nie może skutecznie w tym sporze wywodzić swojego prawa do żądania należności z tytułu bezumownego korzystania przez pozwanego ze spornego lokalu z kwestionowania istnienia tego stosunku prawnego w jakimkolwiek zakresie. Niewątpliwie zarzuty te służyłyby M. S. (2), gdyby to on wystąpił w stosunku do kredytodawcy – pozwanego Banku z własnymi roszczeniami wynikającymi z łączącego go

z Bankiem stosunku prawnego. Z uwagi na powyższe jedynie na marginesie wskazać należy, że niewątpliwie Sąd Rejonowy, poza głośnym stanowiskiem powoda, nie dysponował jakimkolwiek materiałem dowodowym, który dawałby możliwość oceny czy w czasie objętym sporem (październik 2008r.) umowa użyczenia obowiązywała jej strony. W tych okolicznościach zarzut błędu w ustaleniach faktycznych nie zasługuje na uwzględnienie. Z tych samych przyczyn niezasadny jest zarzut naruszenia przepisu art. 65kc. Przepis ten określa sposoby wykładni oświadczeń woli. Według tego przepisu przy tłumaczeniu oświadczeń woli należy kierować się nie tylko ich dosłownym brzmieniem

ale również rozważać m.in. okoliczności towarzyszące ich złożeniu, zgodny zamiar stron i cel umowy. Z interpretacji umowy przewłaszczenia w tym kontekście powód precyzuje w apelacji zarzuty, że pozwany Bank przystąpił opieszale do zaspokajania swoich wierzytelności wobec M. S. (1) nie z umowy przewłaszczenia ruchomości tylko z zabezpieczonej hipoteką nieruchomości. Świadczy to jednoznacznie o tym, że powód w niniejszym procesie w sposób nieuprawniony i bezpodstawny próbuje zamiast swojego ojca, w pewnym sensie, wymóc realizację umowy przewłaszczenia. W tej sprawie nie jest to możliwe. Badanie w tej sprawie istnienia (obowiązywania lub nie) umowy użyczenia nie jest możliwe. Natomiast roszczenie powoda o bezumowne korzystanie przez pozwanego ze spornego lokalu nie jest zasadne, skoro powód nie wykazał, że do realizacji umowy przewłaszczenia, w kontekście § 13 tej umowy, doszło. W warunkach tego paragrafu umowy przewłaszczenia Bank miał wezwać przewłaszczającego do wydania mu przedmiotu przewłaszczenia (mając wybór czy i których rzeczy żąda wydania, jeżeli przedmiotem przewłaszczenia była więcej niż jedna rzecz). Należy także zauważyć, że w oparciu o umowę kredytową M. S. (1) udzielił czterech różnych zabezpieczeń kredytu (§ 12 umowy kredytowej k. 5/b), to dodatkowo potwierdza, że powód nie może wywodzić innych skutków prawnych w umowy przewłaszczenia aniżeli wynikające z jej brzmienia (w tym mającego zastosowanie § 4 i 8), bo wszelkie inne zarzuty służą stronom umowy w przypadku sporu między nimi, kiedy rozstrzygnięciu podlega całokształt okoliczności związanych z zawarciem i wykonaniem zobowiązania.

Reasumując skoro pozwany wykazał, w oparciu o treść umowy przewłaszczenia, że to nie jego obciążały koszty utrzymania rzeczy przewłaszczonych Sąd Rejonowy prawidłowo oddalił powództwo, a apelację powoda oddalono jako bezzasadną na mocy art. 385 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc oraz § 6 pkt 1w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2002, Nr 163, poz. 1349).

Zarządzenie:

1. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. powoda M. S.,
2. Po nadejściu zwrotki akta przekazać Sądowi Rejonowemu w Przemyślu.